

ARBOGA KOMMUN

Verksamhetsberättelse 2016

Barn- och utbildningsnämnden

Dnr 17/2017-042

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	4
2 Uppdraget	7
3 Årets verksamhet	8
4 Måluppfyllelse	11
4.1 Inspirerande livsmiljö	11
4.1.1 Arbogaborna ska ha en god livskvalitet.	12
4.1.2 Medborgarna i Arboga kommun ska uppleva att de har inflytande i kommunen.	12
4.1.3 Arboga kommun ska ha en ekologisk hållbarhet inom alla områden.	12
4.1.4 Det ska finnas goda möjligheter till pendling med kollektivtrafik till och från Arboga.	13
4.2 Inspirerande lärande	13
4.2.1 Arbogas förskolor och skolor ska ha hög kvalitet och vara trygga.	15
4.3 Inspirerande arbete	19
4.3.1 Arboga ska vara känd som en företagsvänlig kommun.	19
4.4 Inspirerande organisation	19
4.4.1 Arboga kommun ska ha effektiva och tillgängliga tjänster.	20
4.4.2 Arboga kommun är och upplevs som en attraktiv arbetsgivare.	20
4.4.3 Arboga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.	20
5 Intern kontroll	21
6 Barnkonsekvensbeskrivning	22
7 Årets resultat och investeringar	23
8 Uppgifter om ekonomi	26
9 Nyckeltal	27
10 Framtiden	28

Bilagor

Bilaga 1: Uppföljning av internkontrollplan för år 2016

Bilaga 2: Kopia av Ekonomiuppgifter 2016

Bilaga 3: Nyckeltalsbilagan

1 Sammanfattning

Många nyanlända elever

Omkring 170 nyanlända elever skrevs in i förskola, grundskola och gymnasium under 2016. För svenska för invandrare, SFI, är siffran 141.

Det stora antalet nyanlända elever ställer krav på nya sätt att arbeta i verksamheterna. Fler studiehandledare, modersmåls lärare och lärare i svenska som andraspråk har anställts under våren 2016. Det har även skett förstärkningar av studievägledare, skolledning och elevhälsan.

Förskolan har börjat använda så kallade modersmålsstödjare, främst under barnets första tid i förskolan. Syftet med modersmålsstödjarna är att övergången från hemmet till förskolan ska gå så bra som möjligt på alla sätt. Modersmålsstödjarna har fungerat mycket bra och under 2016 utökades satsningen med stödjare på fler språk.

På Svenska för invandrare, SFI, arbetar lärarna i ett slags skiftliknande arbetssätt för att kunna ge utbildning till alla elever. För att få plats med alla elever har SFI flyttat ut delar av verksamheten från de ordinarie lokalerna på Vasagymnasiet till Engelbrektsskolan, Gamla Posten och även i fastigheten Gropgården. Under våren planerades det även för att flytta in fler delar av Engelbrektsskolan, den verksamheten startar under hösten.

Antalet barn i förskolorna ökar

Det har varit ett högt tryck på förskoleplatser under den senaste tiden. Många nya barn skrevs in i förskolan under 2016.

Även i Medåker finns en stor efterfrågan på förskoleplatser. Förskolan arbetar därför på ett nytt sätt för att alla föräldrar som vill ska kunna ha sina barn på Medåkers förskola. Bland annat lånar förskolan förskoleklassens och fritidsverksamhetens lokaler vissa dagar i veckan. Fritidshemmet i Medåker invigde nya lokaler under 2016.

Förskolan Fasanen i Götlunda bedrivs i tillfälliga lokaler i Götlunda skola. Förvaltningen har fått i uppdrag att utreda möjligheterna till ett sammanhållet förskole- och skolområde i Götlunda. I väntan på detta kommer förskolan att flytta till nya temporära lokaler på Fasanvägen.

Projekt med Skolverket för att stärka det pedagogiska ledarskapet

Arboga är en av utvalda deltagare i ett projekt med Skolverket.

Efter sommaren valde Skolverket ut Arboga som en av deltagarna i projektet "Samverkan för bästa skola". Genom deltagandet får kommunen mer resurser till sitt arbete med att stärka det pedagogiska ledarskapet i alla nämndens

verksamheter. Under våren 2016 påbörjades utbildning av förstelärare och processledare inom denna satsning. Syftet med utbildningen är att höja måluppfyllelsen och öka likvärdigheten mellan skolorna. Detta ska ske genom stärkt pedagogiskt ledarskap för våra chefer samt stärkt ledarskap i klassrummet för alla pedagoger. Arbetet intensifierades under hösten 2016.

Barn- och utbildningsförvaltningen är även med i projektet #Jagmed, där förvaltningen har fått medel från europeiska socialfonden. Projektet ska få fler ungdomar tillbaka in i utbildning eller arbete.

Fler elever behöriga till gymnasiet

I årskurs 3 genomförs nationella prov i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Att följa elevernas kunskapsutveckling och jämföra resultat över tid är viktigt för nämnden. Statistik från de nationella proven i årskurs 3 visade 86 % av eleverna nådde målen i matematik och 85 % nådde målen i svenska. Ett resultat som är bättre än förra året.

Betygen efter årskurs 9 öppnar vägen för eleverna in på gymnasiet. 85,3 % av alla elever i årskurs 9 var behöriga till gymnasiet, att jämföra med 83 % i länet. Vad gäller meritvärdet var poängen 224 för Arboga, endast Västerås var bättre med 226.

Satsningar på matematik och läsinlärning

Satsningen på matematik i skolorna fortsatte under 2016 i form av bland annat Matematiklyftet, en fortbildningssatsning för lärare som undervisar i matematik. Erbjudandet för högstadie- och gymnasieelever om att få hjälp med matematiken i form av så kallade mattestugor fortsatte också. Mattestugorna sker i samarbete med SAAB.

En annan satsning som pågår i skolorna är "En läsande klass". Med hjälp av en speciell metod ska elevernas läsinlärning stimuleras. Läslyftet inleddes under 2016, även det syftande till att stärka läsinlärningen.

Ekonomi

Nämnden uppvisar ett nollresultat för verksamhetsåret.

Nämndens större investeringar under våren är nytt närvarosystem på förskolan samt ny laboratorieutrustning för nätverksteknik på Vasagymnasiet. Under hösten investerades det i nya verksamhetslokaler, moduler, med inredning och möbler vid Gäddgårdsskolan samt Geddans förskola.

Framtid

Lokaler är en fortsatt viktig framtidsfråga. Inom förskolan ökar behovet av förskoleplatser. En ny förskola på Söder och en ny förskola på Norr behöver

byggas nu. Detsamma gäller en ny skola på söder, Gäddgårdsskolan. Den nuvarande skolan är i behov av omfattande renovering, vilket inte är försvarbart då skolan inte uppfyller dagens pedagogiska lokalkrav. Förstudier kring dessa projekt pågår.

Enligt lagen måste man ha behörighet för att få sätta betyg. Det finns därför ett behov av kompetenshöjande åtgärder inom skolan.

Det är viktigt att ta tillvara på nyanlända lärares kompetens och nämnden startar nu upp ett SFI-spår för pedagoger med pedagogisk utbildning från sitt hemland. Arbetet med nyanlända ska fortsätta utvecklas för att möta barn och elever på bästa sätt. Arbetet ska ske enligt de riktlinjer som nämnden har beslutat om.

Konkurrensen om personer med rätt utbildning har och kommer att bli ännu hårdare. Det innebär att det blir svårare att rekrytera behöriga lärare och förskollärare för kommunen.

2 Uppdraget

Barn- och utbildningsnämnden fullgör, genom att själv anordna eller genom att köpa skolplatser, kommunens uppgifter inom utbildningsområdet. Nämndens ansvar omfattar förskola, fritidshem, förskoleklass, grund- och grundsärskola, gymnasium och gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, yrkeshögskola, högskoleutbildning och uppdragsutbildning.

Nämnden ansvarar vidare för del av ungdomskontakten samt elevhemsverksamhet för gymnasieelever.

Nämnden utövar kommunens tillsyn över den fristående förskolan Solkatten.

3 Årets verksamhet

Många elever och barn samt stort behov av ändamålsenliga lokaler

Antalet barn och elever i nämndens verksamheter fortsätter att öka. Samtidigt finns ett stort behov av ändamålsenliga och permanenta lokaler för verksamheterna.

Över 170 nyanlända elever skrevs in i förskola, grundskola och gymnasium under år 2016. För svenska för invandrare, SFI, var siffran 141. Det stora antalet nyanlända elever ställer krav på nya sätt att arbeta i verksamheterna. Fler studiehandledare, modersmåls lärare och lärare i svenska som andraspråk har anställts under 2016. Förstärkningar har även skett av studievägledare, inom skolledning och i elevhälsan.

Verksamheten Svenska för invandrare, SFI, har flyttat ut ur Vasagymnasiet och in till Engelbrektsskolan och till Högskolecentrum. SFI har även kunnat lämna lokalerna vid Gamla Posten och även fastigheten Grogården.

Modersmålsstödjare underlättar övergången till förskolan

Förskolan har börjat använda så kallade modersmålsstödjare, främst under barnets första tid i förskolan. Syftet med modersmålsstödjarna är att övergången från hemmet till förskolan ska gå så bra som möjligt på alla sätt. Modersmålsstödjarna har fungerat mycket bra och under 2016 utökades satsningen med stödjare på fler språk.

Lösningar för att kunna erbjuda alla barn en plats på förskola inom garantitiden

Många nya barn skrevs in i förskolan under 2016. Antalet barn är nu närmare 750, vilket kan jämföras med 550 barn för några år sedan. Ökningen beror bland annat på inflyttning, men också på att allt fler vårdnadshavare önskar en plats på förskola för sitt barn redan vid 1 års ålder. För att kunna hålla garantitiden på fyra månader har olika lösningar arbetats fram under året. Till exempel startade Västergårdens förskola en grupp där förskolan använder sig mycket av utevistelse. På Gäddgårdsvallen öppnade en ny tillfällig förskola, Geddans förskola, i moduler.

Även i Götlunda påbörjades arbetet med att installera moduler som tillfällig lösning för förskolan samtidigt som förvaltningen har fått i uppdrag utreda möjligheterna till ett sammanhållet förskole- och skolområde i Götlunda. Modulerna gör det möjligt att erbjuda plats åt alla barn som står i kö för att gå på Fasanen.

Stort antal elever i förskoleklass

I förskoleklass är också antalet elever stort och på Gäddgårdsskolan räcker inte lokalerna till. Sedan skolstarten i augusti finns nu moduler som tillfälliga lokaler för att få plats med alla 6-åringar.

Beslut om ny grundskola och ny förskola

Det ökade antalet elever och barn gör även att behovet av större lokaler ökar, samtidigt som flera av de befintliga lokalerna inte är ändamålsenliga. Under året beslutade barn- och utbildningsnämnden därför att beställa en ny grundskola F-9, på den plats där Gäddgårdsskolan ligger idag. Dessutom beslutade nämnden om att beställa en ny förskola på Söder, som ska placeras på området Marknaden.

Projekt med Skolverket för att stärka det pedagogiska ledarskapet

Skolverket har valt ut Arboga som en av deltagarna i projektet "Samverkan för bästa skola". Genom deltagandet får kommunen mer resurser till sitt arbete med att stärka det pedagogiska ledarskapet i alla nämndens verksamheter. Utbildningen sker i samverkan med Karlstads Universitet. Under våren påbörjades till exempel en utbildning av förstelärare och processledare. För första gången kunde också förvaltningens alla skolledare och lärare åka på en gemensam kompetensutvecklingsresa. Syftet med utbildningen är att höja måluppfyllelsen och öka likvärdigheten mellan skolorna. Detta ska ske genom stärkt pedagogiskt ledarskap för chefer samt stärkt ledarskap i klassrummet för alla pedagoger.

Fler Arbogaungdomar söker sig till Vasagymnasiet

Vasagymnasiet har de senaste åren utvecklat sin pedagogik, sina program och satsat på marknadsföring för att kunna locka fler ungdomar. Det är åtgärder som visar sig vara framgångsrika och fler Arbogaungdomar än tidigare väljer Vasagymnasiet framför andra gymnasieskolor.

Fortsatta satsningar på matematik

Satsningen på matematik i skolorna fortsatte även under 2016 i form av bland annat Matematiklyftet, en fortbildningssatsning för lärare som undervisar i matematik. Erbjudandet för högstadie- och gymnasieelever om att få hjälp med matematiken i form av så kallade mattestugor fortsatte också. Mattestugorna sker i samarbete med SAAB.

Speciella satsningar ska stärka läsinlärningen

En annan satsning som pågår i skolorna är "En läsande klass". Med hjälp av en speciell metod ska elevernas läsinlärning stimuleras. Läslyftet är en annan

satsning för att stärka läsinläringen. Den bygger på kollegialt lärande och inleddes under 2016.

Ekonomi

Nämnden resultat för år 2016 blev ett överskott på 33 kkr.

Nämndens större investeringar under våren var nytt närvarosystem på förskolan, ny inredning och nya möbler samt ny laboratorieutrustning för nätverksteknik på Vasagymnasiet.

Framtid

Behovet av förskoleplatser ökar under år 2017. Ökningen beror på inflyttning och på att fler väljer att ha sina barn på förskola vid exempelvis föräldraledigheter och när barnet fyller ett år. Nya förskolor på norr och söder är avgörande för att kunna möta detta behov.

De projekt som finns beskriva i kommunens Strategiska lokalförsörjningsplan berör till stor del barn- och utbildningsnämndens verksamheter. Det handlar framför allt om hur många och vilken typ av lokaler som behövs för att bedriva en bra förskola och skola i framtiden.

Arboga kommun behöver fler förskollärare och lärare. För att kunna rekrytera förskollärare och lärare i framtiden behöver arbetssättet kring rekrytering utvecklas.

Fler kompetenshöjande insatser för personalen kommer att behövas de närmaste åren, vilket innebär väsentligt ökade kostnader för nämnden. Kraven på behörighet är tydliga.

Antalet nyanlända i Arboga ökar. Det är av yttersta vikt att dessa individer får det stöd och den hjälp de har rätt till. Barn- och utbildningsnämnden har antagit nya riktlinjer, och för att kunna arbeta enligt dessa krävs stora kommunala satsningar.

4 Måluppfyllelse

- målet bedöms uppfyllas under år 2016
- ◆ målet bedöms delvis uppfyllas under år 2016
- målet bedöms inte kunna uppfyllas under år 2016

4.1 Inspirerande livsmiljö

Kommunfullmäktiges inriktningstext

I Arboga finns plats för inspiration, här finns plats att utveckla idéer och tänka nya tankar. Fritids- och kulturlivet är rikt och erbjuder något för alla.

De unika miljöerna i Arboga tas till vara och utvecklas. Här finns många alternativ för boende och pendlingsmöjligheterna är bra. Det gör att allt fler väljer att bosätta sig i Arboga.

Det känns tryggt att bo och vistas i Arboga. Kommunen arbetar förebyggande mot brott genom att skapa trygga miljöer och stärka de sociala nätverken både på grupp- och individnivå. En god social välfärd erbjuds utsatta grupper.

Servicen till invånarna är bra, i staden och på landsbygden. Arbogaborna känner att de bor i en kommun med tillgängliga och väl fungerande verksamheter som bidrar till god livskvalitet i livets alla skeden. Det finns möjlighet för alla att vara med och påverka kommunens verksamheter.

Arboga är ett demokratiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Här råder hög tolerans och människor är jämlika och jämställda. Naturresurser som vatten och luft skyddas och används på ett varsamt sätt.

Nämndens kommentar

Inspirerande livsmiljö är ett av kommunens strategiskt viktiga områden. Barn- och utbildningsnämndens verksamheter ska kännetecknas av demokratiska processer med möjlighet att tänka nytt och att alla ska växa. Tryggheten för barn och elever är ett prioriterat mål som det arbetas målmedvetet med i verksamheten.

Kommunfullmäktiges mål:

4.1.1 Arbogaborna ska ha en god livskvalitet.

Kommentar

Nämndens samtliga verksamheter. Antalet barn i förskolan är närmare 750 att jämföra med 550 för några år sedan. Även grundskolan och gymnasieskolan växer. Vuxenutbildningen med SFI och Yrkeshögskola blev även de betydligt större under året.

Vad gäller trygghet för förvaltningen egna mätningar regelbundet. Vi undersöker upplevda tryggheten hos vårdnadshavare i förskolan samt elever i hela verksamheten. Dessa mätningar ger att den upplevda tryggheten är hög. Betygsskalan löper från 1-4 där 4 är det högsta värdet. Betyget för förskolan blev 3,53 att jämföra med 3,55 vid förra mätningen, som svar på påståendet "Jag känner mig trygg med mitt barns vistelse i förskolan". För grund- och grundsärskolan blev resultatet mellan 3,47 och 3,92, som svar på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan". För gymnasieskolans del blev betyget 3,92 att jämföra med 3,89 vid förra mätningen.

Mått	
1:1 Arbogas befolkning ska öka.	
1:2 Den upplevda tryggheten hos medborgarna i Arboga, ska öka.	—
1:5 Medborgarnas möjlighet att kunna utöva fritidsintressen i kommunen ska öka.	—

Kommunfullmäktiges mål:

4.1.2 Medborgarna i Arboga kommun ska uppleva att de har inflytande i kommunen.

Kommentar

Delaktighet och elevinflytande är centrala delar av läroplan och kursplan. Alla verksamheter har strategier för hur detta ska utvecklas.

Mått	
2:1 Det upplevda inflytandet, ska öka.	—

Kommunfullmäktiges mål:

4.1.3 Arboga kommun ska ha en ekologisk hållbarhet inom alla områden.

Mått	
3:1 Energianvändningen i kommunens fastigheter ska minska enligt Energi- och klimatstrategin.	
3:2 Andel miljöbilar av totala antalet bilar inom kommunkoncernen ska öka.	

Kommunfullmäktiges mål:

4.1.4 Det ska finnas goda möjligheter till pendling med kollektivtrafik till och från Arboga.

4.2 Inspirerande lärande

Kommunfullmäktiges inriktningstext

Trygghet, delaktighet, kreativitet och kompetens är ledord för Arbogas förskolor, fritidshem och skolor. Alla barn och elever blir sedda och får uppmärksamhet.

Arbogas skolor inspirerar till nyfikenhet och lust att lära. Kompetenta lärare och ett bra ledarskap på alla nivåer bidrar till en god lärmiljö där eleverna utmanas, utvecklas och lyckas utifrån egna förutsättningar. Mötet, samspelet och dialogen mellan pedagog, barn, elev och föräldrar genomsyrar hela skoltiden.

Vasagymnasiet håller hög kvalitet och det goda samarbetet med näringslivet utvecklas ytterligare. Det ger eleverna goda kunskaper och bra förutsättningar att gå vidare till högre studier eller arbete efter avslutad utbildning.

Vuxenutbildningen bidrar till det livslånga lärandet och ger alla en ny chans.

Nämndens kommentar

Stort antal barn och elever i Arbogas skolor och förskolor

Antalet barn och elever i förskola och skola fortsätter att öka, vilket ställer krav på nya arbetssätt och lokaler. De högsta gymnasiebetygen i länet finns i Arboga.

Under 2016 har Arbogas förskolor och skolor skrivit in omkring 170 nyanlända barn och elever och 141 elever har börjat på svenska för invandrare, SFI. Det ställer krav på nya sätt att arbeta i förskolan och skolan. Verksamheterna har därför utvecklat olika typer av stöd och förstärkts med nya tjänster, inom till exempel modersmålsstödjare, studievägledning och elevhälsan.

Beslut om att bygga ny grundskola och ny förskola

Samtidigt som antalet barn och elever ökar är många av de lokaler som används för barn- och utbildningsverksamheterna inte ändamålsenliga eller i omfattande behov av renovering. Därför togs beslut om att bygga en ny

grundskola på den plats där Gäddgårdsskolan finns idag. Även en ny förskola ska byggas på söder vid området Marknaden. De nya lokalerna ska skapa de bästa förutsättningarna för barns lärande.

Projekt för att ge fler unga utbildning och arbete

Fem län/regioner har gått samman i en gemensam satsning för att motverka studieavhopp och studiemisslyckanden. Projektet heter #jagmed – unga till utbildning och arbete. Västmanland är med i projektet och Arboga kommun satsar bland annat på att bygga upp det kommunala aktivitetsansvaret, så att ingen ungdom i kommunen ofrivilligt ska vara utan utbildning eller arbete.

Arboga stärker det pedagogiska ledarskapet

Skolverket har valt ut Arboga som en av deltagarna i projektet "Samverkan för bästa skola". Genom projektet får kommunen ökade resurser till sitt arbete med att stärka det pedagogiska ledarskapet bland cheferna och att stärka ledarskapet i klassrummet för alla pedagoger. Utbildningen sker i samverkan med Karlstads Universitet. Satsningen ska bidra till att höja måluppfyllelsen och öka likvärdigheten mellan skolorna i kommunen.

Bättre resultat på nationella prov i årskurs 3

I årskurs 3 genomförs nationella prov i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Statistik från de nationella proven i årskurs 3 visade 80 procent av eleverna nådde målen i matematik och 85 procent nådde målen i svenska. Det är ett resultat som är bättre än förra året.

Betygen efter årskurs 9 öppnar vägen för eleverna in på gymnasiet. 85,3 av alla elever i årskurs 9 var behöriga till gymnasiet. Siffran för länet var 83 procent och 86 procent i riket.

Högsta gymnasiebetygen i länet finns i Arboga

Gymnasieeleverna i Arboga hade de högsta avgångsbetygen i länet förra året. Snittet för elever som gick ut gymnasiet förra året i Arboga var 15,1, av 20 möjliga. Det är siffror som placerar Arboga på en delad åttonde plats i hela landet.

Elever känner sig trygga i skolan

Trygghet är en central fråga för kommunen. Tidigare genomförda undersökningar visar att såväl barn som föräldrar upplever att deras skola och förskola är trygg. Under 2016 har vårdnadshavare till 4-åringar i förskolan och samtliga elever i grund- och grundsärskolan och gymnasiet fått svara på enkäter om den upplevda tryggheten i förskola och skola. Betygsskalan löper från 1-4 där 4 är det högsta värdet.

Betyget för förskolan blev 3,53 att jämföra med 3,55 vid förra mätningen, som svar på påståendet "Jag känner mig trygg med mitt barns vistelse i förskolan". För grund- och grundsärskolan blev resultatet mellan 3,47 till 3,92, som svar på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan". För gymnasieskolans del blev betyget 3,92, vilket kan jämföras med 3,89 vid förra mätningen.

Utbildningen till ingenjör fortsätter

Arboga kommun bedriver from hösten 2011 yrkeshögskoleutbildningen Elkraftsingenjör. Det är en utbildningsform på eftergymnasial nivå, som kombinerar teori med praktiskt lärande på en arbetsplats, inom branscher där det finns ett uttalat behov av välutbildad arbetskraft. Under 2016 gav Myndigheten för yrkeshögskolan ett glädjande besked om att Arboga får fortsätta med utbildningen. Efter avslutade studier får 9 av 10 arbete direkt. Även Arbogas yrkeshögskoleutbildning Underhållsingenjör leder till att många får arbete direkt efter studierna

Kommunfullmäktiges mål:

4.2.1 Arbogas förskolor och skolor ska ha hög kvalitet och vara trygga.

Kommentar

Upplevelsen av en god och trygg arbetsmiljö i förskolan och skolan ska vara högre än 3 på den 4-gradiga skalan.

Under vårterminen 2016 genomförde barn- och utbildningsförvaltningen en utvärdering av kommunfullmäktiges och barn- och utbildningsnämndens mål om en god och trygg arbetsmiljö för barn och elever. Utvärderingen har gjorts med enkäter bland vårdnadshavare till 4-åringar i förskolan. Samtliga elever i grund- och grundsärskolan och gymnasiet har svarat på enkäten. Betygsskalan löper från 1-4 där 4 är det högsta värdet.

Betyget för förskolan blev 3,53 att jämföra med 3,55 vid förra mätningen, som svar på påståendet "Jag känner mig trygg med mitt barns vistelse i förskolan". För grund- och grundsärskolan blev resultatet mellan 3,47 och 3,92, som svar på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan". För gymnasieskolans del blev betyget 3,92 att jämföra med 3,89 vid förra mätningen.

Nämndens mål:

Arbogas förskolor och skolor ska ha hög kvalitet och vara trygga.

Kommentar

Upplevelsen av en god och trygg arbetsmiljö i förskolan och skolan ska vara högre än 3 på den 4-gradiga skalan.

Under vårterminen 2016 genomförde barn- och utbildningsförvaltningen en utvärdering av kommunfullmäktiges och barn- och utbildningsnämndens mål om en god och trygg arbetsmiljö för barn och elever. Utvärderingen har gjorts med enkäter bland vårdnadshavare till 4-åringar i förskolan. Samtliga elever i grund- och grundsärskolan och gymnasiet har svarat på enkäten. Betygsskalan löper från 1-4 där 4 är det högsta värdet.

Betyget för förskolan blev 3,53 att jämföra med 3,55 vid förra mätningen, som svar på påståendet "Jag känner mig trygg med mitt barns vistelse i förskolan". För grund- och grundsärskolan blev resultatet mellan 3,47 och 3,92, som svar på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan". För gymnasieskolans del blev betyget 3,92 att jämföra med 3,89 vid förra mätningen.

Andel elever i årskurs 3 som i de nationella proven nått kravnivån för samtliga delprov i svenska och matematik, ska bibehållas utifrån utfall år 2013.(Siris)

I årskurs 3 genomförs nationella prov i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Att följa elevernas kunskapsutveckling och jämföra resultat över tid är viktigt för nämnden. Statistik från de nationella proven i årskurs 3 visade 86 % av eleverna nådde målen i matematik och 85 % nådde målen i svenska. Ett resultat som är bättre än förra året.

Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet ska bibehållas utifrån utfall år 2013.

Betygen efter årskurs 9 öppnar vägen för eleverna in på gymnasiet. 85,3 % av alla elever i årskurs 9 var behöriga till gymnasiet, att jämföra med 83 % i länet och 86 % i riket. Vad gäller meritvärdet var poängen 224 för Arboga, endast Västerås var bättre med 226. För riket var siffran 224.

Andelen elever (folkbokförda i kommunen) som fullföljer gymnasieutbildningen inom fyra år i kommunen, ska vara i samma nivå som genomsnittet i mätningen.

Enligt preliminära uppgifter är andelen som fullföljer utbildningen inom fyra år i Arboga högre än genomsnittet i riket.

Mått	
5:1 Upplevelsen av en god och trygg arbetsmiljö i förskolan och skolan ska vara högre än 3 på den 4-gradiga skalan.	■
5:2 Andel elever i årskurs 3 som i de nationella proven nått kravnivån för samtliga delprov i svenska och matematik, ska bibehållas utifrån utfall år 2013.	■
5:3 Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet ska bibehållas utifrån utfall år 2013.	■
5:4 Andelen elever (folkbokförda i kommunen) som fullföljer gymnasieutbildningen inom fyra år i kommunen, ska vara i samma nivå som genomsnittet i mätningen.	■

Nämndens mål:

Den förebyggande barn-/elevhälsan ska stärkas.

Kommentar

Arbetet med den förebyggande elevhälsan har intensifierats. Fr.o.m. förskoleklass t.o.m. gymnasiet genomförs numera fyra hälsobesök samt ett hälsosamtal med kurator i årskurs 7 och ett i gymnasiets årskurs 2.

Hälsobesöken med skolhälsovården stärker elevernas självkänsla och stimulerar till egna medvetna val. Eleverna får utökade kunskaper om frisk- och riskfaktorer samt hur dessa påverkar hälsan. Hälsobesöken äger rum i förskoleklass, årskurs 4, årskurs 8 samt årskurs 1 på gymnasiet. Grunden för hälsobesöken utgörs av ett frågeformulär med områden såsom familj, vänner, fritid och skola mm.

Under vårterminen genomfördes enkäter där bland annat elevhälsoaspekter blir belysta. Resultatet från dessa visar att det arbete som bedrivs ger resultat.

Mått	
Minst fyra hälsobesök from förskoleklass tom gymnasiet, samt ett hälsosamtal med kurator i årskurs 7 och ett i gymnasiets årskurs 2. Målet utvärderas 2016.	■

Nämndens mål:

Satsning på ny teknik i våra förskolor och skolor.

Kommentar

Förskolan

Förskolans plan för IKT (information och kommunikationsteknologi) har

implementerats på alla förskolor. IKT-pedagog finns som stöd för lärspridarna och träffas regelbundet, bland annat genom en studiecirkel. IKT-pedagogerna är också med som stöd i verksamheten hos kollegor varje vecka. Ett syfte är att IKT ska vara ett komplement/redskap i den pedagogiska verksamheten. Ett annat syfte är att höja pedagogernas kunskaper i IKT och använda det som ett verktyg bland annat i den pedagogiska dokumentationen.

IKT-pedagoger och IT-handledare fortbildar kollegor genom pedagogiska caféer under temat "Pedagogik och digitala verktyg". Det här arbetssättet kommer att fortsätta.

Som information till vårdnadshavare använder pedagogerna bland annat bloggen i edWise. Även lärplattorna används som verktyg, bland annat genom att filma barnens framsteg. Inte minst för våra nyanlända familjer är detta framgångsrikt.

Grundskolan

Satsningen på Digilär i grund- och grundsärskolans årskurs 7-9 har fortsatt. Digitaliseringen fortsätter, dock saknar fortfarande flera förskolor och skolor väl fungerande trådlösa nätverk och fiberuppkopplingar. Digitala hjälpmedel används inom flera olika områden; som läromedel, vid kommunikation, egna presentationer, färdighetsträning, föräldrasamverkan m.m. Flera lektionssalar har utrustats med projektorer. I övrigt är det fortfarande ett stort behov av lärplattor och många fler datorer för att detta mål ska kunna sägas vara uppnått till 100 % på alla skolorna. Ambitionerna finns och IT-handledaren kommer att arbeta tillsammans med rektor och förvaltningsledning för att stärka IT-satsningen på skolan.

Vasa och Vuxenutbildningen

Satsningen på Mac, Digilär och Edwise som pedagogisk plattform för pedagogisk utveckling fortsätter.

PC inom webbt teknik-, nätverksteknik-, CNC- samt CAD-kursernas behov finns kvar och där finns nu mycket moderna utrustningar med hög teknisk nivå. Skolans samarbetsföretag använder sig av likande utrustning i sin produktion och tjänster.

Mått
DigiLär-konceptet fortsätter i grund- och grundsärskolans årskurs 7-9 samt på gymnasieskolan. Ny teknik införs även på förskolan, grund- och grundsärskolans lägre årskurser. ■

4.3 Inspirerande arbete

Kommunfullmäktiges inriktningstext

Arboga erbjuder en varierad arbetsmarknad inom många olika branscher.

En god service från kommunens alla verksamheter och organisationer uppmuntrar till företagande och bidrar till att näringslivet växer och utvecklas.

Attraktiva etableringsområden och god tillgång på arbetskraft skapar förutsättningar för nya branscher och företag.

Arbogas unika kulturmiljö, rika historia och goda värdskap lockar besökare, vilket gör besöksnäringen till en allt större näringsgren.

Nämndens kommentar

Barn- och utbildningsnämnden arbetar med att utveckla och förbättra dess verksamhet. Genom tydligt ledarskap hos våra chefer och bland våra pedagoger skapas förutsättningar för bra verksamhet.

Kommunfullmäktiges mål:

4.3.1 Arboga ska vara känd som en företagsvänlig kommun.

Kommentar

Barn- och utbildningsförvaltningen samverkar med över 100 företag i regionen. Samverkan mellan skola och näringsliv är central för verksamhetens utveckling.

Mått	
6:1 Sammanfattande betyget för Arboga kommun avseende näringslivsklimatet, ska öka.	—
6:2 Antalet arbetstillfällen i Arboga ska öka varje år.	◆
6:3 Andel av kommunens invånare, 24-64 år, som förvärvsarbetar ska vara i samma nivå som genomsnittet i riket.	◆

4.4 Inspirerande organisation

Kommunfullmäktiges inriktningstext

Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna utvecklas och är delaktiga. Arbetsmiljön är god och hälsofrämjande. Ambitionen är att erbjuda alla den sysselsättningsgrad de önskar. Medarbetare som trivs och mår bra är en förutsättning för en inspirerande organisation.

Kommunens organisation är effektiv, tillgänglig och tydlig för medarbetare, medborgare och företagare. Ett gott bemötande ger god service och inbjuder till dialog.

Ekonomin är i balans och kommunens resurser används alltid på bästa sätt såväl på kort som på lång sikt.

Nämndens kommentar

Barn- och utbildningsnämnden arbetar med att utveckla och förbättra dess verksamhet. Nämndens viktigaste resurs i detta är naturligtvis de anställda. Genom att kunna erbjuda den sysselsättningsgrad som de anställda önskar, ge goda möjligheter till fortbildning, friskvård och ett pedagogiskt ledarskap skapar vi möjlighet för våra anställda att trivas och växa.

Nämndens ekonomi har under en lång tidsperiod varit i balans och kännetecknas av kontinuitet och långsiktighet.

Kommunfullmäktiges mål:

4.4.1 Arboga kommun ska ha effektiva och tillgängliga tjänster.

Kommentar

Kommunikation och information via webb till verksamhetens "kunder" är viktig. Webbredaktörer och chefer upprättar, i samverkan med kommunikationsstrateg, kommunikationsplaner vid viktigare händelser.

Mått	
7:1 Kommunens webbinformation är god till medborgarna och nivån ska bibehållas.	◆
7:2 Medarbetarna ska bli mer nöjda med inflytande över utvecklingen av verksamheten.	—

Kommunfullmäktiges mål:

4.4.2 Arboga kommun är och upplevs som en attraktiv arbetsgivare.

Mått	
8:1 Medarbetarnas samlade betyg av Arboga kommun som arbetsgivare, ska ligga över det nationella jämförelseindexet.	—

Kommunfullmäktiges mål:

4.4.3 Arboga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.

Mått	
9:1 Resultatet ska under mandatperioden i genomsnitt årligen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.	—

5 Intern kontroll

En internkontrollplan är upprättad och utvärderad.

6 Barnkonsekvensbeskrivning

Barnkonsekvensbeskrivningar upprättas inför beslut.

7 Årets resultat och investeringar

Hela nämndens verksamhet

Nämnden uppvisar ett överskott på 33 kkr för verksamhetsåret 2016.

Nämndens större investeringar under våren är nytt närvarosystem på förskolan samt ny laboratorieutrustning för nätverksteknik på Vasagymnasiet. Under hösten investerades det i nya verksamhetslokaler samt även moduler med inredning och möbler bland annat vid Engelbrektsskolan, Gäddgårdsskolan samt Geddans förskola.

Resultat (Tkr)	2015	2016	Avvikelser mot budget
Intäkter	64 927	81 716	37 244
Kostnader	366 472	393 119	-37 211
Nettokostnad	301 545	311 403	33
Investeringar (Tkr)	1 654	2563	377

Förskola

Förskolan redovisar för år 2016 ett underskott på 3 279 tkr tkr. Föregående år var underskottet ungefär 6 200 tkr. Underskottet förklaras av att förskolan hade högre lokalkostnader och lönekostnader än budgeterat, vilket till största del kan förklaras av fler förskoleplatser. Antal platser i budget är cirka 550 och antalet barn i förskolan är omkring 740. Andelen barn per personal har enligt den senaste statistiken kunnat hållas på en relativt låg nivå trots att antalet barn har ökat.

Resultat (Tkr)	2015	2016	Avvikelser mot budget
Intäkter	9 909	11 952	2 897
Kostnader	80 030	84 001	- 6 176
Nettokostnad	70 122	72 049	-3 279

Grundskola och grundsärskola

Grundskolan (inklusive fritidshem och förskoleklass) redovisar totalt ett underskott på 2 342 tkr vilket bl.a. orsakades av att fler elever skrivits in. Vidare har kostnaderna för nyanländas mottagande varit stor, både avseende personal och lokaler. Skillnaderna i intäkter mellan åren beror på att fler statsbidrag beviljats, däribland, lågstadiesatsningen, lärarlönelyftet och

fritidshemssatsningen. Grundsärskolans överskott förklaras till största delen av att kommunen sålde fler platser än beräknat.

Grundskola

Resultat (Tkr)	2015	2016	Avvikelser mot budget
Intäkter	10 446	18 483	10 049
Kostnader	135 355	144 915	-12 115
Nettokostnad	124 909	126 431	-2 066

Grundsärskola

Resultat (Tkr)	2015	2016	Avvikelser mot budget
Intäkter	464	508	508
Kostnader	7 971	7 769	-62
Nettokostnad	7 507	7 262	445

Gymnasieskola

I år uppvisar, för femte året i rad, köp och försäljning av gymnasieplatser ett överskott.

Resultat (Tkr)	2015	2016	Avvikelser mot budget
Intäkter	14 694	11 364	441
Kostnader	73 245	75 072	1 000
Nettokostnad	58 551	63 708	1 441

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolans resultat blev 340 tkr, kostnaden för köp av platser blev lägre än budgeterat.

Resultat (Tkr)	2015	2016	Avvikelser mot budget
Intäkter	0	3	3
Kostnader	6 887	6 592	337
Nettokostnad	6 887	6 589	340

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningens resultat blev -9 325 tkr . Under en större del av året har undervisningen vid svenska för invandrare visat stora underskott. Andelen studerande vid SFI har fördubblats på ett år, vilket medfört ökade lokal och personalkostnader.

Resultat (Tkr)	2015	2016	Avvikelser mot budget
Intäkter	8 473	5 986	4 266
Kostnader	20 903	25 976	-13 591
Nettokostnad	12 430	19 990	-9 325

Politisk verksamhet

Resultat (Tkr)	2015	2016	Avvikelser mot budget
Intäkter	0	0	0
Kostnader	1 703	1 806	53
Nettokostnad	1 703	1 806	53

8 Uppgifter om ekonomi

Se bilaga kopia av ekonomiuppgifter 2016 samt nyckeltalsbilagan.

9 Nyckeltal

Nyckeltal	2013		2014		2015	2016
Förskola: Antal barn/årsarbetare	5,3		5,6		5,0	5,5
Fritidshem: Antal barn/årsarbetare	18		20		18,8	18
Grundskola: Andel behöriga till något nationellt program på gymnasiet %	89,2		90,7		91,7	92
Gymnasiet: Andel elever med grundläggande behörighet till universitet och högskola	90,4		70,2		71,2	75,7

1. Nyckeltalet, antal barn per årsarbetare i förskolan har varit relativt stabilt de senaste åren trots det ständigt ökande antalet inskrivna barn.
2. Fritidshemmet, antalet barn per årsarbetare ligger relativt stabilt, inga stora förändringar över åren.
3. Andelen elever med behörighet till gymnasieskolan ligger strax över riksgenomsnittet.
4. Andelen elever med slutbetyg inom gymnasieskolan ligger strax över riksgenomsnittet trots att siffran ser ut att ha sjunkit, detta på grund av gymnasireformen GY11.

10 Framtiden

Behovet av förskoleplatser ökar under år 2017. Ökningen beror på inflyttning och på att fler väljer att ha sina barn på förskola vid exempelvis föräldraledigheter. Nya förskolor på norr och söder är avgörande för att kunna möta detta behov.

Arboga kommun behöver fler förskollärare och lärare. Arbetsättet behöver utvecklas för kunna rekrytera förskollärare och lärare i framtiden. Det kan röra sig om att utbilda fler VFU handledare, uppmuntra till deltagande i förskolelyftet. Även icke högskoleutbildad personal i förskolan behöver stöd och utveckling. Kompetensutveckling via det s.k. förskolelyftet och möjlighet att läsa till förskollärare/lärare på distans öppnar nya möjligheter. Det finns även ett behov av att utbilda våra pedagoger i flerspråkighet i förskolan.

Fler kompetenshöjande insatser för personalen kommer att behövas de närmaste åren, vilket innebär väsentligt ökade kostnader för nämnden. Kraven på behörighet är tydliga.

Antalet nyanlända i Arboga ökar. Det är av yttersta vikt att dessa får det stöd och den hjälp de har rätt till. Barn- och utbildningsnämnden har antagit nya riktlinjer, och för att kunna arbeta enligt dessa krävs stora kommunala satsningar. Förvaltningen har genomfört en omorganisation för att säkerställa att man lever upp till skollagens krav och nämndens riktlinjer. Personal har anställts för att stärka modersmålsundervisning, svenska som andra språk och studiehandledning på modersmål.

Lokalutredningen berör till stor del barn- och utbildningsnämndens verksamheter och handlar framför allt om hur många och vilken typ av lokaler som behövs för att bedriva en bra förskola och skola i framtiden.

Antalet barn i förskolan ökar, så även i förskoleklass och grundskola. Antalet ungdomar i gymnasieålder har slutat sjunka. För att kunna locka fler ungdomar till Vasagymnasiet har en rad åtgärder gällande marknadsföring och utveckling av pedagogik samt program på Vasagymnasiet genomförts de senaste åren. Åtgärder som visat sig vara framgångsrika. Fler arbogaungdomar söker till Vasagymnasiet än tidigare. Arboga kommun bedriver from hösten 2011 utbildning av Elkraftsingenjörer med 25 platser, detta är en s.k. Yrkeshögskoleutbildning (YH). Glädjande besked om att Arboga får fortsätta denna utbildning mottogs 2016. Under februari 2017 blev det klart att Arboga kommun får bedriva ytterligare två YH-utbildningar, mättekniker och specialistutbildning inom demensområdet.

En för Arboga kommun viktig strategisk fråga är hur verksamheten för nyanlända och de utbildningsinsatser som görs för dem ska stärkas.